

A Temesvári Piarista Főgimnázium - a bánáti fiatalok iskolája

A temesvári piarista öregdiákok által létesített múzeum már széles körben vált. Ismerté. Így magyarázható, hogy Tel-Aviv-ból, Anath Weisz Anikó asszony is tudomást szerzett erről és kapcsolatba hozta édesapjával, Weisz Tibor-al (1909-2005). A hajdani temesvári gyógyszerésznek hagyatékában - 1919-1927 között volt a főgimnáziumnak diákja - érdekes adatokra lelt, amelyeket a múzeum rendelkezésére bocsájtott. Az 1927-es érettségi-bankett, valamint a tíz, ötven és hatvanéves érettségi találkozó alkalmával készült fényképeket a muzeumban örömmel fogadták és ezek, a többi érettségi tabló szomszédságában lesznek kiállítva.

A küldeményben még egy olyan fénykép található, amely egy rövid magyarázatot igényel. A Piarista Rend temesvári iskolája, a világnak egy sajátos területén, a Bánátban, tevékenykedett, ahol a demográfiai adottságok következtében, a lakosság számos nemzetiségi és felekezeti csoportot alkot, és ennek következtében, a tanulni vágyó fiatalok is, ezeknek keretéből tevődött össze. Ez nem volt ellentétben azzal, hogy egy római-katolikus rendnek iskolájában, a Rend alapítójának, Kalazanci Szent Józsefnek elve szerint, az iskola nyitva állt minden tanulni vágyó gyermek részére.

A Temesvári Piaristák iskoláját - amelyet eredetileg egy bolgár házaspár alapított - magyar, román, német, szerb, bolgár és egyéb anyanyelvű diákok látogatta. Példaképpen, az 1870-es tanévben, a legnagyobb részét (54%), római-katolikus diákokkal együtt, görög-keleti (ortodox) (33%), zsidó (8,5%), evangélikus (2,5%) és református (2%) diákok is számláltak. A

hitoktatás a diákok anyanyelvén, az iskola keretében, erre hivatott hitoktatók által lett biztosítva. Ez az alapvető rendszer, mindvégig - az 1948-as önkényes bezúntetésig - érvényben maradt. Kivételt csak az képezett, hogy 1941-ben - amikor egy szélsőjobb oldali csoport ideiglenesen vezette az ország ügyeit - a zsidó diákokat azonnali hatállyal, elűzte az iskolából, és ezek a városban működő Zsidó Líceumban találtak új otthonra.

Nem kétséges, habár a nemzetiségi és felekezeti hovatartozás nem tett különbséget a diákok között, ezeknek keretén belül, lehetségesnek lehetett tekinteni, hogy léteztek csoportosulások. Ennek bizonyítéka az itt található fénykép, amely Weisz Tibort, kilencedmagával, mint az osztályának zsidó diákjait ábrázolja.

A múzeum irányítói úgy tekintik, hogy ennek a fényképnek ismertetése indokolt, hiszen bizonyítja, a temesvári piaristák humánus nevelési szellemét, mentesen minden részrehajló önkényes megnyilvánulástól.

Összeállította: Miskovits István, 2011. szeptember